

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tuloverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että tuloverolain säännöksiä nettovarallisuuden laskennasta tarkistettaisiin eräin osin. Pääomatulo-osuuden laskenta-ajankohtaan sovellettua siirtymäkauden menettelyä jatkettaisiin myös vuonna 1995, jolloin elinkeinotoimintaan, maatalouteen tai yhtymään kuuluvan nettovarallisuuden arvo laskettaisiin edelleenkin verovuoden päättyessä vallitsevan tilanteen perusteella. Meklarilistalla noteerattavat osakkeet arvostettaisiin noteerausten perusteella. Jos elinkeinon tai maatalouden harjoittajan tai yhtymän osakkaan osuus nettovarallisuudesta ei ole 30 000 markkaa suurempi, pääomatulo-osuutta ei lainkaan laskettaisi. Verotuksen niin sanottua kattosääntöä sovellettaisiin puolisoihin erikseen. Osituksessa saadun oman asunnon luovutusvoiton verokohtelua tarkistettaisiin, samoin yhteisöjen ulkomailta saamien osinkojen verokohtelua. Oy Alko Ab:n verokohtelu ehdotetaan rinnastettavaksi muiden yhteisöjen verokohteluun.

Työsuhteeseen perustuva etu oikeudesta mer-

kitä vaihtovelkakirjan tai optio-oikeuden perusteella yrityksen osakkeita tai osuuksia markkinahintaa alempaan hintaan ehdotetaan verotettavaksi edun saajan ansiotulona sinä vuonna, jona merkintäoikeutta käytetään.

Työmatkakustannusten vähentämisoikeuteen liittyvää omavastuuosuutta korotettaisiin 2 000 markasta 2 500 markkaan. Tulonhankkimisvähennyksen enimmäismäärää alennettaisiin 2 100 markasta 1 500 markkaan. Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys myönnettäisiin myös vuodelta 1995 toimitettavassa verotuksessa. Lisäksi tuloverolakiin tehtäisiin eräitä vähäisiä teknisiä tarkistuksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1995 alusta. Sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1995 toimitettavassa verotuksessa.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 1995 ja olisi käsiteltävä sen yhteydessä.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Nettovarallisuuden laskenta-ajankohta

Yksityisen elinkeinonharjoittajan jaettava yritystulo katsotaan tuloverotuksessa pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa elinkeinotoimintaan tai maatalouteen verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä kuuluneelle nettovarallisuudelle laskettua 15 prosentin vuotuista tuottoa. Yrityksen aloittamis-

vuonna laskentapohjana käytetään kuitenkin saman verovuoden nettovarallisuuden arvoa. Verotusyhtymän ja elinkeinoyhtymän osakkaan tulo-osuuden jakaminen pääomatulo- ja ansiotulo-osuudeksi tapahtuu niin ikään yhtymään edellisen verovuoden päättyessä sisältyvän nettovarallisuusosuuden perusteella. Verovuonna 1993 ja 1994 yritystulon pääomatulo-osuus lasketaan tuloverolain 149 §:n siirtymäsäännöksen perusteella poikkeuksellisesti elinkeinotoimintaan saman verovuoden päättyessä

kuuluvan nettovarallisuuden pohjalta. Siirtymävaihetta ehdotetaan jatkettavaksi vielä vuodelta 1995 toimitettavassa verotuksessa.

Muusta yhtiöstä kuin pörssiyhtiöstä saadun osingon pääomatulo-osuus

Varallisuusverolakia ehdotetaan erikseen annettavalla esityksellä muutettavaksi muun ohessa siten, että niin sanottujen meklarilistalla noteerattavien osakkeiden verokohtelu olisi yhdenmukainen sopimusmarkkinayhtiöiden osakkeiden verokohtelun kanssa. Tässä esityksessä ehdotetaan, että pääomatulo-osuuden laskentaa koskevaa tuloverolain 42 §:ää muutettaisiin vastaavasti.

Vähäinen nettovarallisuus pääomatulo-osuuden perusteena

Pääomatulon ja ansiotulon verokantojen ero saattaa houkutellessa järjestelyihin, joiden taloudellinen merkitys on verovelvollisellekin varsin vähäinen. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain ja tuloverolain mukaan verotettavan henkilön verokohtelun eroavuudet eivät tuloverotuksessa ole merkittäviä eikä niiden vaikutus veron määrään ole huomattava esimerkiksi omaa työvoimaansa myyvillä yrittäjillä. Kun elinkeinotulo voi kuitenkin tulla nykyisten säännösten nojalla verotetuksi osittain pääomatulona ja siten ansiotulon verokantaa alhaisemmalla verokannalla, sovellettavasta verolaista saattaa syntyä käytännön lopputuloksen valossa tarpeettomia kiistoja ja oikeusprosesseja. Esityksessä ehdotetaan, että rajanveto-ongelmien välttämiseksi pääomatulo-osuutta ei lainkaan laskettaisi, jos omistajayrittäjän tai yhtymän osakkaan osuus yrityksen nettovarallisuudesta on 30 000 markkaa pienempi. Mainitun suuruisen nettovarallisuuden tuotto olisi 15 prosentin mukaan laskettuna 4 500 markkaa ja siitä maksuunpantava vero pääomatulon 25 prosentin verokannalla 1 125 markkaa. Saman suuruisesta ansiotulosta joutuisi maksamaan enimmillään veroa noin 2 700 markkaa, jolloin verotus kiristyisi vuodessa vajaat 1 600 markkaa. Kun nettovarallisuusosuus on suurempi kuin 30 000 markkaa, pääomatulo-osuus laskettaisiin nettovarallisuuden kokonaismääräästä.

Osituksessa saadun oman asunnon luovutusvoitto

Oman asunnon luovutuksesta saatava voitto on verosta vapaa, jos asunto on omistettu kahden vuoden ajan ja sitä on omistusaikana ennen luovutusta yhtäjaksoisesti myös käytetty kahden vuoden ajan omana tai perheen asuntona. Tuloverolain nykyisen säännöksen nojalla ei kuitenkaan ole selvää, onko luovutusvoitto verosta vapaa, jos se puolisoista, joka ei ole asuntoa aikaisemmin omistanut, saa sen osituksessa ja myy asunnon ennen kahden vuoden omistusaajan päättymistä. Koska tilannetta voidaan pitää kohtuuttomana erityisesti niissä tapauksissa, joissa luovuttajakin on asunnossa asunut, oman asunnon luovutusvoittoa koskevaa säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että ositussaantoa edeltänyt asumisaika rinnastettaisiin omistusaikaan.

Yhteisöjen ulkomailta saamat osingot

Euroopan yhteisön direktiivi eri jäsenvaltioista olevien emo- ja tytäryhtiöiden yhteisestä verotusjärjestelmästä (90/435/ETY) velvoittaa poistamaan määrätyissä tilanteissa osinkojen niin sanotun ketjuverotuksen yhteisömuotoisen yrityksen saadessa osinkoa toisesta jäsenvaltiosta. Direktiivi koskee tilanteita, joissa osingonsaaja hallitsee vähintään 25:tä prosenttia osinkoa jakavan yhteisön pääomasta. Direktiiviä vastaavat määräykset sisältyvät jo nykyisin eräisiin Suomen ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisiin verosopimuksiin. Sopimuksia täydennetään elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 61 a §:n (1339/89) säännöksellä.

Koska voimassa olevat säännökset eivät turvaa direktiivin mukaista verokohtelua kaikissa tilanteissa, direktiivi edellyttää lainsäädännön muuttamista, jos Suomi liittyy Euroopan unionin jäseneksi. Tarvittavia muutoksia elinkeinotulon verotukseen ehdotetaan eduskunnalle erikseen annettavassa esityksessä laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta. Direktiivi koskee kuitenkin myös niitä melko harvinaisia tilanteita, joissa osingonsaajayhteisöä verotetaan tuloverolain mukaan. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että tuloverolakiin sisällytettäisiin viittaussäännös, jonka mukaan myös tuloverolain mukaan verotettavien yhteisöjen saamiin osinkoihin sovellettaisiin elinkeinotulon verottamisesta anne-

tun lain 6 §:n 2 momentin mukaista vapautusta Suomen verosta. Verosta vapauttamisen edellytykset olisivat siten samat kuin elinkeinotulon verotuksessa. Verovapaus koskisi tilanteita, joissa Suomella on osinkoa jakavan yhteisön asuinvaltion kanssa verosopimus, joka on ollut voimassa myös muutoksen tullessa voimaan. Verovapaus koskisi vain niin sanottujen suorien sijoitusten osinkoja. Suorana sijoituksena pidettäisiin tilannetta, jossa osingonsaajayhteisö hallitsee joko vähintään 10:tä prosenttia osinkoa jakavan yhteisön äänimäärästä tai vähintään 25:tä prosenttia osingonjakajan pääomasta.

Työsuhteoptiot

Yrityksen menestymisestä riippuvia kannustimia on pitkään käytetty osana erityisesti yritysjohton mutta myös koko henkilöstön palkkausta. Tulokseen sidottujen palkanlisien ohella tavanomaisia ovat olleet henkilöstölle tai osalle siitä suunnatut osakeannit. Arvopaperimarkkinoiden ja niiden johdannaismarkkinoiden kehittyminen on lisännyt kannustimien valikoimaa muun muassa vaihtovelkakirjalaina- ja optiolainajärjestelyinä.

Työsuhteeseen perustuvan osakeannin samoin kuin muiden työsuhteeseen liittyvien osakejärjestelyjen verokohtelusta on säädetty tuloverolain 66 §:ssä. Sen mukaan etu työsuhteeseen perustuvasta oikeudesta merkitä yhteisön osakkeita käypää alempaan hintaan on veronalaista ansiotuloa. Koko henkilöstölle tai sen enemmistölle suunnatuissa anneissa laki sallii kuitenkin 10 prosenttia markkinahintaa alhaisemman merkintähinnan ilman, että verotettavaa etua syntyy. Julkisesti noteeratun osakkeen merkintähintaa verrataan osakeanti päätöstä edeltävän kuukauden kurssiin, jolloin jo merkintähetkellä tiedetään, syntykö veronalaista etua vai ei.

Vaihtovelkakirja- ja optiojärjestelyjen verotusta koskeva 66 §:n 3 momentti, jonka mukaan vaihtovelkakirjalainaan tai optio-oikeuteen perustuva etu merkitä osakkeita on veronalaista tuloa, jos maksettu hinta alittaa käyvän arvon lainaa liikkeeseen laskettaessa. Jos tällöin ei tiedetä osakkeen arvoa, veronalaisuus ja verotettavan edun määrä ratkeavat vasta vaihdon tai osakemerkinnän yhteydessä. Säännöksen sanamuoto johtaa siten aivan erilliseen lopputulokseen siitä riippuen, onko

johdannaisen pohjana olevalla osakkeella tiedossa oleva arvo järjestelyn syntyhetkellä vai ei. Säännös on muutoinkin epäselvä ja kaipaa selvennystä muun muassa käytettyjen käsitteiden suhteen.

Johdannaisoppimuksia koskevan verosääntelyn puutteellisuus on jo johtanut ongelmiin. Osakkeiden kurssikehityksen lähdettyä talouden elpymisen myötä nouseen uuden tyyppiset yritysjohdolle suunnatut optiolainajärjestelyt ovat viime aikoina yleistyneet. Niiden kannustavuus perustuu työnantajayhtiön osakkeiden odotettavissa olevaan arvonnousuun ja mahdollisuuteen aikanaan realisoida arvonnousu pääomatulojen alhaisella verokannalla.

Tyypillisessä järjestelyssä johtaja merkitsee lainan, jonka perusteella hänellä on oikeus myöhemmin, esimerkiksi 3—5 vuoden kuluttua merkitä lainaan verrattuna arvoltaan vaikkapa kaksikymmenkertainen määrä työnantajayhtiön osakkeita lainan liikkeeseenlaskuhetken arvoon. Laina on usein vain muodollinen. Joka tapauksessa sille maksetaan käypä korko optio-oikeuden käytöstä riippumatta. Siten lainan merkitsijä voi pienellä sijoituksella täysin riskittä päästä hyötymään työnantajayhtiön osakkeiden kurssinoususta. Jos kurssinousu jää toteutumatta, optio raukeaa, mutta laina maksetaan siitä riippumatta takaisin käyväällä korolla.

Nykyisten verosäännösten nojalla kurssinouslyötyä ei ole mahdollista verottaa ansiotulona, vaikka kysymyksessä onkin kiistatta työsuhteeseen liittyvä etu. Tuloverolain mukanaan edun veronalaisuus on julkisesti noteeratujen osakkeiden kysymyksessä ollessa ratkaistava lainan liikkeeseenlaskuhetken mukaan. Koska optiolainaan liittyvä merkintäoikeus ei tyypillisessä järjestelyssä alita osakkeen senhetkistä arvoa, veronalaista etua ei synny, olipa kurssinousu merkintäajankohtaan mennessä kuinka suuri tahansa.

Yritysjohton optiolainajärjestely on uusi palkanmaksutapa: työnantaja antaa lupauksen tietystä merkintäoikeudesta, jonka arvo mitä todennäköisemmin tulee olemaan liikkeeseenlaskuhetken arvoa huomattavasti suurempi. Vastikkeena lupauksesta ei ole työntekijän rahallinen sijoitus, vaan sitoutuminen yritykseen työpanoksella, jonka oletetaan omalta osaltaan edesauttavan yrityksen menestymistä ja siten työnantajayhtiön osakkeiden myönteistä kurssikehitystä. Tuloverotuksen kannalta on kysymys myöhennetystä palkasta, johon olisi sovel-

lettava ansiotulon verotusta. Periaatteessa oikea tapa olisi puuttua järjestelyyn ja verottaa etua jo siinä vaiheessa, kun vaihtovelkakirjaksi tai optiolaina lasketaan liikkeeseen tai optiojärjestelystä muutoin sovitaan. Ongelmana on kuitenkin ennen muuta edun arvostus. Yleisölle suunnatuissa lainoissa johdannaisinstrumenteilla on erikseen määritelty markkina-arvonsa, mutta samojen periaatteiden noudattaminen yritysjohton optiojärjestelyissä ei ole mahdollista niiden erityisluonteen vuoksi. Vaikka arvostusperiaatteet löydetäisiinkin, ne muodostuisivat väistämättä monimutkaisiksi ja käytännössä hankaliksi soveltaa. Sääntelyyn jäisi myös helposti aukkoja, jotka mahdollistaisivat verotuksen välttämisen. Erityisen ongelmallista olisi julkisuudessa noteeraamattomien osakkeiden arvon määrittäminen. Optio-oikeuden syntyhetken kytketty verotus saatettaisiin kokea ongelmaksi myös järjestelyyn liittyvien epävarmuustekijöiden kuten option raukeamisen vuoksi. Tosin riskit kuuluvat aina tällaisten järjestelyjen luonteeseen ja ne voitaisiin periaatteessa ottaa arvostukseen vaikuttavana tekijänä huomioon.

On ilmeistä, ettei vaihtovelkakirja- ja optiojärjestelyihin liittyvän edun verottaminen ole käytännössä mahdollista järjestelyn syntyvaiheessa. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että syntyvää etua verotettaisiin vasta silloin, kun option perusteella merkitään osakkeita tai kun optio-oikeus luovutetaan. Jotta uusi säännös koskisi mahdollisimman kattavasti eri nimisiin johdannaisiin perustuvia järjestelyjä, ehdotetaan otettavaksi käyttöön uusi työsuhdeoption käsite. Veronalaisena ansiotulona pidettäisiin osakkeen tai osuuden käyvän arvon ja merkintähinnan erotusta siinä vaiheessa kun kohde-etuus saadaan tai hankitaan. Jos optio-oikeudesta tai vaihtovelkakirjasta on suoritettu vastike, myös se vähennettäisiin käyvästä arvosta merkintähinnan lisäksi.

Niissä tapauksissa, joissa optiosta syntyvä etu realisoituu option luovutuksen vuoksi, optio-oikeuden käypä arvo olisi yleensä sama kuin oikeuden luovutushinta. Jos havaittaisiin, että luovutushinta jää tiedossa olevaa käypää arvoa alemmaksi, asiaan voitaisiin puuttua verotuslain 56 §:n nojalla. Pääomatulon verotus ei luovutustilanteissa realisoituisi, koska myydyn vaihtovelkakirjan tai optio-oikeuden hankintamenona pidettäisiin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan verovelvollisen ansiotuloksi katsottua määrää. Jos optio-oikeus lahjoite-

taan, lahjoittajaa verotettaisiin saamastaan edusta lahjoitushetken käyvän arvon mukaan. Mahdollisesti suoritettu vastike luonnollisesti vähennettäisiin käyvästä arvosta.

Vaihtovelkakirjaan ja optio-oikeuteen voitaisiin rinnastaa myös muu järjestely, jolla pyritäisiin samaan lopputulokseen. Esimerkiksi Ruotsissa ja Yhdysvalloissa on tehty järjestelyjä, joissa yrityksen osakkeita on merkitty velaksi ja velan määrää on muutettu kurssikehityksen mukaan. Myös tällaiset synteettiset järjestelyt olisi saatava verotuksen piiriin. Sama koskisi mitä tahansa muuta oikeutta hankkia osakkeita tai osuuksia käypää alempana hintaan työsuhteen perusteella. Työsuhdeoption käsite olisi siten säännöstä tulkittaessa ymmärrettävä laajasti.

Työsuhdeoptiona voitaisiin pitää myös oikeutta merkitä muun kuin työnantajayhtiön eli esimerkiksi samaan konserniin kuuluvan muun yhtiön osakkeita, kunhan etu perustuu työsuhteeseen. Verokohtelu olisi periaatteessa sama sekä julkisesti noteerattujen että noteeraamattomien arvopapereiden suhteen.

Edun verotusta ei lain uuden sanamuodon mukaan enää sidottaisi lainaan, sillä oikeusministeriössä valmistellaan parhaillaan osakeyhtiölain muutosehdotusta, jonka mukaan optiojärjestelyt tulisivat mahdollisiksi myös ilman niihin liitettyä lainaa. Muutos nykytilaan ei olisi käytännössä suuri, sillä tälläkin hetkellä lainat ovat yritysjohton optiojärjestelyissä usein vain muodollisia.

Paitsi ansiotuloksi, vaihtovelkakirja- tai optiolainajärjestelyissä syntyvä etu katsottaisiin palkaksi ennakonpidätysvelvollisuuksineen ja palkan sivukuluineen. Kontrollisyyistä kattava ennakonpidätysvelvollisuus on paikallaan, vaikka mahdollista on, ettei työsuhdetta enää edun realisoitumisvaiheessa ole. Nämä tapaukset ovat kuitenkin poikkeuksia, koska työsuhteen päättymisen johtaa yleensä option raukeamiseen.

Ansiotulosta tehtäviin vähennyksiin ehdotetut muutokset

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset ovat ansiotulon hankkimisesta johtuneina kustannuksina rajoitetusti vähennyskelpoisia tuloverolain 93 §:ssä säädettyllä tavalla. Matkakustannukset lasketaan halvimman kuluneuvon käytöstä johtuvien kustannusten mukaisesti, ja vähennysoikeus muodostuu 2 000

markan ylittävistä enintään 16 000 markan määräisistä matkakustannuksista. Esityksessä ehdotetaan vähennysoikeuden alaa supistettavaksi siten, että vähennykelpoisia kustannuksia olisivat 2 500 markkaa suuremmat matkakustannukset 16 000 markan enimmäismäärään saakka. Jos vähennys kohdistuu palkkatuloon, se tehtäisiin kuten tähänkin saakka tulonhankkimisvähennyksen lisäksi.

Tulonhankkimisvähennys tehdään palkkatulosta. Sen määrä on kolme prosenttia palkkatulosta, enintään kuitenkin 2 100 markkaa. Edellä mainitut asunnon ja työpaikan väliset vähennykelpoiset matkakustannukset sekä työmarkkinajärjestön ja työttömyyskassan jäsenmaksut vähennetään palkkatulosta tulonhankkimisvähennyksen lisäksi. Esityksessä ehdotetaan, että tulonhankkimisvähennyksen enimmäismäärä alennettaisiin 1 500 markkaan.

Vuodelta 1994 toimitettavassa kunnallisverotuksessa verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta on vähennetty ennen perusvähennyksen tekemistä 5 prosenttia hänen muun ansiotulonsa kuin eläketulon 20 000 markkaa ylittävästä osasta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 2 000 markkaa. Jos verovelvollisen puhtaan ansiotulon määrä ylittää 80 000 markkaa, vähennys pienenee 5 prosentilla puhtaan ansiotulon 80 000 markkaa ylittävästä osasta. Esityksessä ehdotetaan, että kunnallisverotuksen ansiotulovähennys myönnettäisiin samoin perustein myös vuodelta 1995 toimitettavassa verotuksessa.

Oy Alko Ab:n verokohteluun ehdotettu muutos

Oy Alko Ab on maksanut tuloveroa vain kunnallisverotuksessa ja vain muusta toiminnasta kuin vähittäismyynnistään. Toiminnan tuotto on jaettu valtiolle erillisenä ylijäämänä. Koska Oy Alko Ab on Euroopan yhdentymiskehityksen myötä muuttumassa tavalliseksi liikeyritykseksi, sitä tulisi verotuksessa kohdella muiden yhteisöjen tapaan. Osittaisesta verovapaudesta ehdotetaan luovuttavaksi vuoden 1995 alusta.

Verotuksen kattosäännön soveltamismuutos

Tuloverolain 136 §:n mukaan verovelvolliselle määrättävät tuloista ja varallisuudesta me-

nevät verot voivat nousta korkeintaan 70 prosenttiin hänen tuloistaan. Puolisoiden verotuksessa veron maksuunpanematta jättäminen määräytyy kuitenkin edelleen heidän tulojensa ja verojensa yhteismäärän perusteella, jolloin toinen puolisoista voi joutua maksamaan veroa yli 100 prosenttia tuloihinsa verrattuna. Näin käy esimerkiksi silloin, kun vain toisella puolisoilla on tuloja ja toisella puolestaan huomattava yritysvarallisuus. Erikseen annettavassa esityksessä laiksi varallisuusverolain muuttamisesta ehdotetaan siirryttäväksi puolisoiden erillisverotukseen myös varallisuusverotuksessa. Yhdenmukaisesti ehdotetaan, että yhteisverotuksesta luovuttaisiin verotuksen kattosääntöäkin sovellettaessa. Veron 70 prosentin yläraja koskisi kumpaakin puolisoa erikseen.

Muut ehdotetut muutokset

Suomen ulkomaanedustuksessa työskentelevä asemamaasta palkattu henkilöstö maksaa voimassa olevien säännösten mukaan palkkatulostaan lähdeveroa Suomeen. Kun samasta tulosta maksetaan useimmiten vero myös asemamaahan, on Suomen vero otettu palkkatasossa huomioon. Esityksessä ehdotetaan, että puheena olevasta järjestelystä ja kyseisen tulon lähdeverotuksesta hallinnollisista syistä luovuttaisiin. Verokohtelun muutos koskisi arviolta 350 muun valtion kuin Suomen kansalaista. Muutos ei vaikuttaisi kyseisen henkilöstön asemaan tai etuuksiin eikä sillä olisi merkitystä valtiontalouden kannalta.

Opintorahavähennyksen tarkoituksena on nostaa verokynnystä kunnallisverotuksessa siten, että ainoastaan opintotuen varassa elävä opiskelija ei joutuisi suorittamaan veroa. Opintorahavähennyksen täyttä määrää pienennetään 50 prosentilla siitä määrästä, jolla opiskelijan ansiotulon määrä ylittää vähennyksen täyden määrän. Esityksessä ehdotetaan, että tässä vertailussa ansiotulosta vähennettäisiin ensin siihen kohdistuvat tulonhankkimiskulut, jolloin vähennys pienenee säädettyllä tavalla vasta puhtaiden ansiotulojen ylittäessä vähennyksen täyden määrän.

Tuloverolain verovapaiden sosiaalietuuksien luetteloa tarkistettaisiin vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä. Tapaturma- ja liikennevakuutusturvaan perustuvien eräiden etuuksien verokohtelu rinnastettaisiin Kansaneläkelaitoksen suorittamien kuntoutusetuuksien verokohteluun.

2. Esityksen vaikutukset

Erikseen annettavassa esityksessä vuoden 1995 asteikkolaiksi ehdotetun tuloveroasteikon lievennyksen ja tässä esityksessä ehdotettujen valtion talousarvioon liittyvien tuloverolain muutosten taloudellisia vaikutuksia kuvataan mainitun asteikkolain perusteluissa.

Osakeoptioiden verokohtelun muutos lisää tuloveron tuottoa. Määrä ei kuitenkaan ole arvioitavissa, koska se riippuu osakkeiden kurssikehityksestä. Verokohtelun muutos saattaa myös vähentää optiojärjestelyjä, joiden arvioidaan tällä hetkellä koskevan noin miljardin markan määräisiä merkintäoikeuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiova-

rainministeriössä. Nettovarallisuuden laskentaan liittyvät muutokset perustuvat nettovarallisuustyöryhmän ja yrittäjätyöryhmän muistioihin (VM 1994:3 ja 14).

4. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1995 alusta. Sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran mainitulta vuodelta toimitettavassa verotuksessa. Lain 48 §:ää sovellettaisiin ensimmäisen kerran kuitenkin jo kuluvalta vuodelta toimitettavassa verotuksessa. Lakia sovellettaisiin tapahtuneisiin optiojärjestelyihin, jos optioiden voimassaolo päättyy vasta vuonna 1995 tai myöhemmin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/92) 21 §:n 5 momentti ja 136 §:n 3 momentti,

muutetaan 21 §:n 1 momentin 1 kohta, 38 §:n 1 momentti, 39 §:n 1 momentti, 40 §:n 1 ja 2 momentti, 42 §:n 1 momentti, 48 §:n 3 momentti, 53 §:n 1 momentin 6 kohta, 66 §:n 3 momentti, 76 §:n 1 momentin 3 kohta, 92 §:n 1 momentin 15 ja 19 kohta, 93 §:n 1 momentti, 95 §:n 1 momentin 1 kohta, 105 §, 143 §:n 8 momentti sekä 149 §:n otsikko ja 1 momentti,

sellaisena kuin niistä 105 § on 28 päivänä kesäkuuta 1994 annetussa laissa (520/94) sekä 143 §:n 8 momentti, 149 §:n otsikko ja 1 momentti ovat 30 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1502/93), ja

lisätään 53 §:n 1 momenttiin uusi 7 kohta ja 76 §:n 1 momenttiin uusi 4 kohta, seuraavasti:

21 §

Osittain verovapaat yhteisöt

Tulon perusteella suorittavat veroa kunnalle ja seurakunnalle 124 §:n 3 momentissa tarkoitettun tuloveroprosentin mukaan:

1) valtio ja sen laitokset;

vastaa osakkaan vähintään 30 000 markan suuruiselle yhtymävarallisuusosuudelle lasketua 15 prosentin vuotuista tuottoa.

40 §

Elinkeinoyhtymän osakkaan tulo-osuuden pääomatulo-osuus

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän osuus elinkeinoyhtymän elinkeinotoiminnan tuloksesta katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa osakkaan vähintään 30 000 markan suuruiselle osuudelle yhtymän elinkeinotoimintaan verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä kuuluneesta nettovarallisuudesta laskettavaa 15 prosentin vuotuista tuottoa.

Jos elinkeinoyhtymällä on maatalouden tuloa, osakkaan osuus yhtymän maatalouden tulosta katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa osakkaan vähintään 30 000 markan suuruiselle osuudelle yhtymän maatalouteen verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä kuuluneesta nettovarallisuudesta laskettavaa 15 prosentin vuotuista tuottoa.

38 §

Jaettavan yritystulon pääomatulo-osuus

Edellä 30 §:ssä tarkoitettu jaettava yritystulo katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa elinkeinotoimintaan tai maatalouteen verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä kuuluneelle vähintään 30 000 markan suuruiselle nettovarallisuudelle laskettavaa 15 prosentin vuotuista tuottoa. Jos verovelvollinen on verovuonna aloittanut elinkeinotoiminnan tai maatalouden harjoittamisen, pääomatulo-osuus lasketaan elinkeinotoimintaan tai maatalouteen verovuoden päättyessä kuuluvan vähintään 30 000 markan suuruisen nettovarallisuuden perusteella.

39 §

Verotusyhtymän osakkaan tulo-osuuden pääomatulo-osuus

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän osuus verotusyhtymän maatalouden puhtaasta tulosta, josta on vähennetty osakkaan yhtymän maatalouteen kohdistuvat korkomenot ja aikaisemmilta verovuosilta vahvistetut osakkaan maatalouden tappiot yhtymästä, katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka

42 §

Muusta yhtiöstä kuin pörssi-yhtiöstä saadun osingon pääomatulo-osuus

Muusta yhtiöstä kuin pörssi-yhtiöstä saatu osinko ja siihen liittyvä yhtiöveron hyvitys katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa osakkeiden varallisuusverolaisessa tarkoitettulle matemaattiselle arvolle lasketua 15 prosentin vuotuista tuottoa. Ulkomaisen yhtiön ja varallisuusverolain 26 §:n 1 momen-

tissa tarkoitetun muun kuin pörssiyhtiön osakkeille maksetun osingon pääomatulo-osuus lasketaan kuitenkin varallisuusverolaissa tarkoitetulla tavalla lasketusta osakkeiden käyvästä arvosta osingon jakovuotta edeltäneen verovuoden päätyttyä.

48 §

Verovapaat luovutusvoitot

Oman asunnon luovutusvoittoa koskevia säännöksiä sovelletaan myös asumisoikeusasunnoista annetussa laissa (650/90) tarkoitetun asumisoikeuden luovutukseen. Omistusaikaan rinnastetaan tällöin asumisoikeussopimuksen voimassaoloaika. Luovutettaessa osituksessa saatua omaisuutta oman asunnon myyntivoiton verovapauden edellyttämä omistusaika lasketaan ositussaantoa edeltäneestä saannosta ja asumisaika siitä, kun verovelvollinen on alkanut käyttää luovutettavaa asuntoa omana vakituksena asuntonaan.

53 §

Eräät verovapaat pääomatulot

Veronalaista tuloa ei ole:

6) valtiolta, kunnalta tai muulta julkisyhteisöltä käypää alempana korkona saatu korkotuki;

7) yhteisön ulkomaiselta yhteisöltä saama osinko siten kuin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 §:n 2 momentissa säädetään.

66 §

Työsuhteeseen perustuva osakeanti

Veronalaista ansiotuloa on myös etu työsuhteeseen perustuvasta oikeudesta saada tai hankkia yhteisön osakkeita tai osuuksia käypää alempaan hintaan vaihtovelkakirjalainan, optiolainan, optio-oikeuden tai muun näihin rinnastettavan sopimuksen tai sitoumuksen perusteella (*työsuhdeoptio*). Edun arvoksi katsotaan osakkeen tai osuuden käypä arvo sillä hetkellä, kun työsuhdeoptiota käytetään, vähennettynä verovelvollisen osakkeesta tai osuudesta ja työsuhdeoptiosta yhteensä maksamalla hinnalla. Etu katsotaan sen verovuoden tuloksi, jona

työsuhdeoptiota käytetään. Työsuhdeoptiota katsotaan käytettävän, kun verovelvollinen saa tai hankkii sen kohteena olevat osakkeet tai osuudet. Työsuhdeoption käyttämiseen rinnastetaan sen luovutus. Tällöin edun arvoksi katsotaan työsuhdeoption luovutushinta tai, jos työsuhdeoptio lahjoitetaan, sen käypä arvo, vähennettynä luovuttajan maksamalla hinnalla.

76 §

Eräät ulkomailla työskentelyyn liittyvät verovapaat korvaukset

Veronalaista tuloa ei ole:

3) palkka tai palkkio, jonka Yhdistyneet kansakunnat tai jokin sen erityisjärjestö maksaa muualla kuin Suomessa suoriteusta asian tuntijatehtävästä;

4) palkka tai palkkio, jonka Suomen valtio maksaa ulkomaanedustuksessa palvelevalle rajoitetusti verovelvolliselle, joka ei ole Suomen kansalainen.

92 §

Verovapaat sosiaalietuudet

Veronalaista tuloa eivät ole:

15) asumistukilain (408/75) ja eläkkeensaajien asumistukilain (591/78) mukainen asumistuki sekä opintotukilain (65/94) asumislisä;

19) kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetussa laissa (610/91) tarkoitettu ja niitä vastaavat etuudet;

93 §

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina pidetään myös matkakustannuksia asunnosta työpaikkaan ja takaisin halvimman kuluneuvon käyttökustannusten mukaan laskettuna. Näitä matkakustannuksia voidaan kuitenkin vähentää enintään 16 000 markkaa ja vain siltä osin, kuin ne ylittävät verovuonna 2 500 markkaa.

95 §

Tulonhankkimisvähennys

Verovelvollinen saa vähentää palkkatulostaan:

1) tulonhankkimisvähennyksenä kolme prosenttia palkkatulonsa määrästä, kuitenkin enintään 1 500 markkaa;

105 §

Kunnallisverotuksen opintorahavähennys

Jos verovelvollinen on saanut opintotukilaisa (65/94) tarkoitettua muuta opintorahaa kuin aikuisopintorahaa, hänen puhtaasta ansiotulostaan vähennetään kunnallisverotuksen opintorahavähennys. Sen täysi määrä on 13 000 markkaa, kuitenkin enintään opintorahan määrä. Vähennystä pienennetään 50 prosentilla siitä määrästä, jolla verovelvollisen puhtaasta ansiotulon määrä ylittää opintorahavähennyksen täyden määrän.

143 §

Eräät siirtymäsäännökset

Vuodelta 1995 toimitettavassa kunnallisverotuksessa verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään ennen perusvähennystä kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksenä 5 prosenttia

hänen muun ansiotulonsa kuin eläketulon 20 000 markkaa ylittävistä osasta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 2 000 markkaa. Verovelvollisen puhtaasta ansiotulon ylittäessä 80 000 markkaa vähennys pienenee 5 prosentilla puhtaasta ansiotulon 80 000 markkaa ylittävistä osasta.

149 §

Yritystulon pääomatulo-osuuden laskenta-ajan kohta siirtymäkauden aikana

Poiketen siitä, mitä 38—40 §:ssä säädetään pääomatulo-osuuden laskenta-ajankohdasta, yritystulon pääomatulo-osuus lasketaan verovuosina 1993-1995 verovuoden päättyessä elinkeinotoimintaan tai maatalouteen taikka yhtiön elinkeinotoimintaan tai maatalouteen kuuluvan nettovarallisuuden perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1995.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1995 toimitettavassa verotuksessa. Lain 48 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1994 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 16 päivänä syyskuuta 1994

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Mauri Pekkarinen*

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/92) 21 §:n 5 momentti ja 136 §:n 3 momentti,

muutetaan 21 §:n 1 momentin 1 kohta, 38 §:n 1 momentti, 39 §:n 1 momentti, 40 §:n 1 ja 2 momentti, 42 §:n 1 momentti, 48 §:n 3 momentti, 53 §:n 1 momentin 6 kohta, 66 §:n 3 momentti, 76 §:n 1 momentin 3 kohta, 92 §:n 1 momentin 15 ja 19 kohta, 93 §:n 1 momentti, 95 §:n 1 momentin 1 kohta, 105 §, 143 §:n 8 momentti sekä 149 §:n otsikko ja momentti,

sellaisena kuin niistä 105 § on 28 päivänä kesäkuuta 1994 annetussa laissa (520/94) sekä 143 §:n 8 momentti, 149 §:n otsikko ja 1 momentti ovat 30 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1502/93), ja

lisätään 53 §:n 1 momenttiin uusi 7 kohta, 76 §:n 1 momenttiin uusi 4 kohta, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 §

21 §

Osittain verovapaat yhteisöt

Osittain verovapaat yhteisöt

Tulon perusteella suorittavat veroa kunnalle ja seurakunnalle 124 §:n 3 momentissa tarkoitettua tuloveroprosentin mukaan:

1) valtio ja sen laitokset *sekä Oy Alko Ab*;

Tulon perusteella suorittavat veroa kunnalle ja seurakunnalle 124 §:n 3 momentissa tarkoitettua tuloveroprosentin mukaan:

1) valtio ja sen laitokset;

Oy Alko Ab suorittaa veroa 1 momentissa tarkoitettulla tavalla vain teollisuuslaitoksistaan ja kiinteistöistään sekä alkoholijuomien anniskelusta saamistaan tuloista. Alkoholilain (459/68) 1 §:ssä tarkoitettujen alkoholipitoisten aineiden ja denaturoitujen alkoholipitoisten aineiden valmistuksesta saaduksi tuloksi sekä mainittujen aineiden valmistuksessa käytettyyn teollisuuslaitokseen kuuluvista kiinteistöistä saaduksi tuloksi katsotaan 3 prosenttia teollisuuslaitoksessa verovuonna valmistettujen alkoholipitoisten aineiden valmistusarvosta vähennettynä raaka-aineiden tullimaksuilla.

(5 mom. kumotaan)

38 §

38 §

Jaettavan yritystulon pääomatulo-osuus

Jaettavan yritystulon pääomatulo-osuus

Edellä 30 §:ssä tarkoitettu jaettava yritystulo katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa elinkeinotoimintaan tai maatalouteen verovuotta edeltäneen verovuoden päätyessä kuuluneelle nettovarallisuudelle laskettua 15 prosentin vuotuista tuottoa. Jos

Edellä 30 §:ssä tarkoitettu jaettava yritystulo katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa elinkeinotoimintaan tai maatalouteen verovuotta edeltäneen verovuoden päätyessä kuuluneelle vähintään 30 000 markan suuruiselle nettovarallisuudelle laskettavaa

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

verovelvollinen on verovuonna aloittanut elinkeinotoiminnan tai maatalouden harjoittamisen, pääomatulo-osuus lasketaan elinkeinotoimintaan tai maatalouteen verovuoden päättyessä kuuluvan nettovarallisuuden perusteella.

15 prosentin vuotuista tuottoa. Jos verovelvollinen on verovuonna aloittanut elinkeinotoiminnan tai maatalouden harjoittamisen, pääomatulo-osuus lasketaan elinkeinotoimintaan tai maatalouteen verovuoden päättyessä kuuluvan vähintään 30 000 markan suuruisen nettovarallisuuden perusteella.

39 §

Verotusyhtymän osakkaan tulo-osuuden pääomatulo-osuus

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän osuus verotusyhtymän maatalouden puhtaasta tulosta, josta on vähennetty osakkaan yhtymän maatalouteen kohdistuvat korkomenot ja aikaisemmilta verovuosilta vahvistetut osakkaan maatalouden tappiot yhtymästä, katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa hänen yhtymävarallisuudelleen laskettua 15 prosentin vuotuista tuottoa.

39 §

Verotusyhtymän osakkaan tulo-osuuden pääomatulo-osuus

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän osuus verotusyhtymän maatalouden puhtaasta tulosta, josta on vähennetty osakkaan yhtymän maatalouteen kohdistuvat korkomenot ja aikaisemmilta verovuosilta vahvistetut osakkaan maatalouden tappiot yhtymästä, katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa osakkaan vähintään 30 000 markan suuruiselle yhtymävarallisuusosuudelle laskettua 15 prosentin vuotuista tuottoa.

40 §

Elinkeinoyhtymän osakkaan tulo-osuuden pääomatulo-osuus

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän osuus elinkeinoyhtymän elinkeinotoiminnan tuloksesta katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa hänen osuudelleen yhtymän elinkeinotoimintaan kuuluneesta nettovarallisuudesta edellisen verovuoden päättyessä laskettua 15 prosentin vuotuista tuottoa.

40 §

Elinkeinoyhtymän osakkaan tulo-osuuden pääomatulo-osuus

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän osuus elinkeinoyhtymän elinkeinotoiminnan tuloksesta katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa osakkaan vähintään 30 000 markan suuruiselle osuudelle yhtymän elinkeinotoimintaan verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä kuuluneesta nettovarallisuudesta laskettavaa 15 prosentin vuotuista tuottoa.

Jos elinkeinoyhtymällä on maatalouden tuloa, osakkaan osuus yhtymän maatalouden tuloon katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa hänen osuudelleen yhtymän maatalouteen kuuluneesta nettovarallisuudesta edellisen verovuoden päättyessä laskettua 15 prosentin vuotuista tuottoa.

Jos elinkeinoyhtymällä on maatalouden tuloa, osakkaan osuus yhtymän maatalouden tulosta katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa osakkaan vähintään 30 000 markan suuruiselle osuudelle yhtymän maatalouteen verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä kuuluneesta nettovarallisuudesta laskettavaa 15 prosentin vuotuista tuottoa.

42 §

Muusta yhtiöstä kuin pörssi-yhtiöstä saadun osingon pääomatulo-osuus

Muusta yhtiöstä kuin pörssi-yhtiöstä saatu

42 §

Muusta yhtiöstä kuin pörssi-yhtiöstä saadun osingon pääomatulo-osuus

Muusta yhtiöstä kuin pörssi-yhtiöstä saatu

Voimassa oleva laki

osinko ja siihen liittyvä yhtiöveron hyvitys katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa osakkeiden varallisuusverolaisa tarkoitettulle matemaattiselle arvolle lasketua 15 prosentin vuotuista tuottoa. Ulkomaisen yhtiön ja arvopaperimarkkina- ja arvopaperimarkkinayhtiön osakkeille maksetun osingon pääomatulo-osuus lasketaan kuitenkin varallisuusverolaisa tarkoitettusta osakkeiden käyvästä arvosta osingon jakovuotta edeltäneenä verovuotena.

Ehdotus

osinko ja siihen liittyvä yhtiöveron hyvitys katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa osakkeiden varallisuusverolaisa tarkoitettulle matemaattiselle arvolle lasketua 15 prosentin vuotuista tuottoa. Ulkomaisen yhtiön ja varallisuusverolain 26 §:n 1 momentissa tarkoitettun muun kuin pörssi-yhtiön osakkeille maksetun osingon pääomatulo-osuus lasketaan kuitenkin varallisuusverolaisa tarkoitettulla tavalla lasketusta osakkeiden käyvästä arvosta osingon jakovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä.

48 §

Verovapaat luovutusvoitot

Oman asunnon luovutusvoittoa koskevia säännöksiä sovelletaan myös asumisoikeusasunnoista annetussa laissa (650/90) tarkoitettun asumisoikeuden luovutukseen. Omistusaikaan rinnastetaan tällöin asumisoikeussopimuksen voimassaoloaika.

Oman asunnon luovutusvoittoa koskevia säännöksiä sovelletaan myös asumisoikeusasunnoista annetussa laissa (650/90) tarkoitettun asumisoikeuden luovutukseen. Omistusaikaan rinnastetaan tällöin asumisoikeussopimuksen voimassaoloaika. *Luovutettaessa osituksessa saatua omaisuutta oman asunnon myyntivoiton verovapauden edellyttämä omistusaika lasketaan ositussaantoa edeltäneestä saannosta ja asumisaika siitä, kun verovelvollinen on alkanut käyttää luovutettavaa asuntoa omana vakituksena asuntonaan.*

53 §

Eräät verovapaat pääomatulot

Veronalaista tuloa ei ole:

6) valtiolta, kunnalta tai muulta julkisyhteisöltä käypää alempana korkona saatu korkotuki.

6) valtiolta, kunnalta tai muulta julkisyhteisöltä käypää alempana korkona saatu korkotuki;

7) yhteisön ulkomaiselta yhteisöltä samaa osinko siten kuin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 §:n 2 momentissa säädetään.

66 §

Työsuhteeseen perustuva osakeanti

Veronalaista ansiotuloa on myös etu oikeudesta merkitä työnantajayhtiön osakkeita ja osuuksia vaihtovelkakirjan tai optio-oikeuden perusteella siltä osin, kuin maksettu hinta

Veronalaista ansiotuloa on myös etu työsuhteeseen perustuvasta oikeudesta saada tai hankkia yhteisön osakkeita tai osuuksia käypää alempaan hintaan vaihtovelkakirjalainan, optio-

Voimassa oleva laki

alittaa arvopaperin käyvän arvon lainaa liik-
keelle laskettaessa. Jos vaihtovelkakirja- tai
optiolainajärjestelyissä käytetyn osakkeen tai
osuuden arvoa ei voida määrittellä mainitun
ajankohdan arvon mukaan, edun veronalaisuus
määräytyy osakkeen tai osuuden merkintähet-
ken mukaan.

Ehdotus

*lainan, optio-oikeuden tai muun näihin rinnas-
tettavan sopimuksen tai sitoumuksen perusteella
(työsuhdeoptio). Edun arvoksi katsotaan osake-
keen tai osuuden käypä arvo sillä hetkellä, kun
työsuhdeoptiota käytetään, vähennettynä vero-
velvollisen osakkeesta tai osuudesta ja työsuhde-
optiosta yhteensä maksamalla hinnalla. Etu kat-
sotaan sen verovuoden tuloksi, jona työsuhdeop-
tiota käytetään. Työsuhdeoptiota katsotaan käy-
tettävän, kun verovelvollinen saa tai hankkii sen
kohteena olevat osakkeet tai osuudet. Työsuhde-
option käyttämiseen rinnastetaan sen luovutus.
Tällöin edun arvoksi katsotaan työsuhdeoption
luovutushinta tai, jos työsuhdeoptio lahjoitetaan,
sen käypä arvo, vähennettynä luovuttajan mak-
samalla hinnalla.*

76 §

*Eräät ulkomailla työskentelyyn liittyvät
verovapaat korvaukset*

Veroalaista tuloa ei ole:

3) palkka tai palkkio, jonka Yhdistyneet
kansakunnat tai jokin sen erityisjärjestö mak-
saa muualla kuin Suomessa suoritetusta asian-
tuntijatehtävästä.

3) palkka tai palkkio, jonka Yhdistyneet
kansakunnat tai jokin sen erityisjärjestö mak-
saa muualla kuin Suomessa suoritetusta asian-
tuntijatehtävästä;

4) palkka tai palkkio, jonka Suomen valtio
maksaa ulkomaanedustuksessa palvelevalle ra-
joitetusti verovelvolliselle, joka ei ole Suomen
kansalainen.

92 §

Verovapaat sosiaalietuudet

Veronalaista tuloa eivät ole:

15) asumistukilain (408/75) ja eläkkeensaa-
jien asumistukilain (591/78) mukainen asumis-
tuki sekä opintorahan asumislisä;

15) asumistukilain (408/75) ja eläkkeensaa-
jien asumistukilain (591/78) mukainen asumis-
tuki sekä *opintotukilain (65/94)* asumislisä;

19) kuntoutusrahalaisa (611/91) tarkoitetut
muut etuudet kuin kuntoutusraha ja -avustus;

19) *kansaneläkelaitoksen järjestämästä kun-
toutuksesta annetussa laissa (610/91) tarkoite-
tut ja niitä vastaavat etuudet;*

93 §

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoi-
na pidetään myös matkakustannuksia asunnos-
ta työpaikkaan ja takaisin halvimman kulku-

93 §

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoi-
na pidetään myös matkakustannuksia asunnos-
ta työpaikkaan ja takaisin halvimman kulku-

Voimassa oleva laki

neuvon käytöstä aiheutuvien kustannusten mukaan laskettuna. Näitä matkakustannuksia voidaan kuitenkin vähentää enintään 16 000 markkaa ja vain siltä osin, kuin ne ylijäävät verovuonna 2 000 markkaa.

Ehdotus

neuvon käyttö-kustannusten mukaan laskettuna. Näitä matkakustannuksia voidaan kuitenkin vähentää enintään 16 000 markkaa ja vain siltä osin, kuin ne ylittävät verovuonna 2 500 markkaa.

95 §

Tulonhankkimisvähennys

Verovelvollinen saa vähentää palkkatulostaan:

1) tulonhankkimisvähennyksenä kolme prosenttia palkkatulonsa määrästä, kuitenkin enintään 2 100 markkaa;

1) tulonhankkimisvähennyksenä kolme prosenttia palkkatulonsa määrästä, kuitenkin enintään 1 500 markkaa;

105 §

Kunnallisverotuksen opintorahavähennys

Jos verovelvollinen on saanut opintotukilaisa (65/94) tarkoitettua muuta opintorahaa kuin aikuisopintorahaa, hänen puhtaasta ansiotulostaan vähennetään kunnallisverotuksen opintorahavähennys. Sen täysi määrä on 13 000 markkaa, kuitenkin enintään opintorahan määrä. Vähennystä pienennetään 50 prosentilla siitä määrästä, jolla verovelvollisen ansiotulon määrä ylittää opintorahavähennyksen täyden määrän.

105 §

Kunnallisverotuksen opintorahavähennys

Jos verovelvollinen on saanut opintotukilaisa (65/94) tarkoitettua muuta opintorahaa kuin aikuisopintorahaa, hänen puhtaasta ansiotulostaan vähennetään kunnallisverotuksen opintorahavähennys. Sen täysi määrä on 13 000 markkaa, kuitenkin enintään opintorahan määrä. Vähennystä pienennetään 50 prosentilla siitä määrästä, jolla verovelvollisen puhtaan ansiotulon määrä ylittää opintorahavähennyksen täyden määrän.

136 §

Puolisoiden verotuksessa määräytyy 1 momentissa tarkoitettu verojen maksuunpanematta jättäminen heidän tulojensa ja verojensa yhteismäärän perusteella.

(3 mom. kumotaan)

143 §

Eräät siirtymäsäännökset

Vuodelta 1994 toimitettavassa kunnallisverotuksessa verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään ennen perusvähennystä *kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksenä* 5 prosenttia hänen muun ansiotulonsa kuin eläketulon 20 000 markkaa ylittävästä osasta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 2 000 markkaa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 80 000 markkaa vähennys pienenee 5 prosentilla puhtaan ansiotulon 80 000 markkaa ylittävästä osasta.

Vuodelta 1995 toimitettavassa kunnallisverotuksessa verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään ennen perusvähennystä *kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksenä* 5 prosenttia hänen muun ansiotulonsa kuin eläketulon 20 000 markkaa ylittävästä osasta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 2 000 markkaa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 80 000 markkaa vähennys pienenee 5 prosentilla puhtaan ansiotulon 80 000 markkaa ylittävästä osasta.

Voimassa oleva laki

149 §

*Yritystulon pääomatulo-osuuden laskenta
siirtymäkauden aikana*

Poiketen siitä, mitä 38—40 §:ssä säädetään, yritystulon pääomatulo-osuus lasketaan verovuosina 1993 ja 1994 verovuoden päättyessä elinkeinotoimintaan tai maatalouteen taikka yhtymän elinkeinotoimintaan tai maatalouteen verovuoden päättyessä kuuluvan nettovarallisuuden perusteella.

Ehdotus

149 §

*Yritystulon pääomatulo-osuuden laskenta-ajan-
kohta siirtymäkauden aikana*

Poiketen siitä, mitä 38-40 §:ssä säädetään *pääomatulo-osuuden laskenta-ajankohdasta*, yritystulon pääomatulo-osuus lasketaan verovuosina 1993—1995 verovuoden päättyessä elinkeinotoimintaan tai maatalouteen taikka yhtymän elinkeinotoimintaan tai maatalouteen kuuluvan nettovarallisuuden perusteella.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1995.*

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1995 toimitettavassa verotuksessa. Lain 48 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1994 toimitettavassa verotuksessa.

